

LEBEDOV

Střípky z historie

*Ta naše osada,
půvabná a maličká,
každého okouzlí
ta naše kaplička.*

*Třikrát denně zazvoní -
ráno všechny probudí,
při druhém zvonění
oběd všude zavoní
a večer říká zas,
že je k odpočinku čas.*

*Vesnička v zeleni dobře ukrytá
všem ochranu a bezpečí skýtá.
Pár domečků a jedna cesta,
milejší nám je než velká města.*

*Dřív byla zarostlá lebedou,
dnes všude kytky krásně kvetou.
Obdělaná pole a zahrádky,
lebedovští nestrpí žádné nepořádky.*

*Dříve se tu těžce žilo,
dnes je všude čisto a milo.
Každý udržuje svůj domeček
a zvířátky doplňuje dvoreček.*

Za Těšánkami vpravo za potokem je žleb, z něhož mezi korunami stromů vykukuje několik střech. Několik domků skrytých v zeleni se tu tulí k sobě. Jedna malá ulička a k tomu zvonička, to je celý **Lebedov** (dříve *Lebedow, Lebedau*). Jeho obyvatelé tu žili a žijí šťastně a spokojeně. Nikdy netoužili po ruchu, velikosti a slávě.

Nyní je osada Lebedov součástí Těšánek a nachází se asi 3 km na jihozápad od Zdounek, ke kterým v současnosti patří. Celá osada je obklopena vzrostlou zelení, která ji skrývá a jakoby chrání. I tato malebná malá osada má svou minulost. Na rozsáhlé prehistorické pohřebišti upozornily nálezy kamenných nástrojů a zbytky hrobů v prostoru od Těšánek až po mlýn Koláček.

Osada byla založena v první polovině 17. století, kdy zde vzniklo 9 stavení.

Roku **1662** totiž **Melichar Ledenický z Ledenic, pán na Cetechovicích**, zřídil v údolí za Roštínem dva rybníky a postupně postavil pár nuzných domků. Usadil zde své poddané, aby mu rybníky udržovali a hlídali jeho ryby.

Celé okolí bylo zarostlé lebedou a osada byla podle toho pojmenována.

Část Lebedova byla ale už v roce 1664 prodána zemskému písaři

manželé Kochaníčkovi ze Dvorku

Ladislavovi Podstatskému z Prusinovic a zbytek v roce 1668 s mlýnem a dvěma rybníky Lebedovským a Koláčkem majiteli Zdislavici Adamovi **Karlu Otislavovi z Kopenic**. Zdislavské panství bylo pak, včetně Lebedova, prodáno roku 1786 panu **Antonínu Valentinovi, svobodnému pánu Kašnicovi z Weinberka** a roku 1800 koupil toto panství pan Bedřich Zikmund, svobodný pán Vockl.

Po jeho smrti v roce 1829 připadlo panství jeho dceři **Marii Vocklové** /matce Marii Ebner Eschenbach, významné zdislavské rodačce a velmi uznávané spisovatelce rakouské literatury/ provdané Dubské a po její smrti v roce 1830 manželovi **Františku Dubskému**. Posledním majitelem byl hrabě Adolf Dubský z Třebomyslic.

Ke stavbě domků se používal dříve kámen, nepálená cihla, na zastřešení slaměné došky, šindel a břidlice. Obyvatelé vesnic se starali o hráze a mosty u rybníků, rybníky a ryby. Někteří rolníci ale časem z panství zběhli a tak roku 1670 byly obydleny jen 3 chalupy. V roce 1771 zde už žilo 59 obyvatel. Zabývali se předením a tkaním pláten, robotovali při senách a otavách, jezdili do Cetechovic na kopec Chlum, kde byly panské vinohrady.

Za tuto práci mohli pást svůj dobytek na panských úhorech. Součástí Lebedova byl i selský grunt **Nový dvůr (Dvorek)** stojící nad lebedovskými stráněmi. Původně tam stávala hájovna. V roce 1834 bylo v Lebedově 13 domů a 90 obyvatel, většinou katolíků, kteří zde postavili kapličku se zvonící a roku 1913 kamenný kříž, který se nachází při samém vjezdu do osady.

V 19. století rybníky zanikly a osadníci využívali půdu k zemědělství. Centrem malebné osady je malá návěs se zvonící. Domky jsou opravovány k trvalému bydlení nebo k rekreaci a částečně modernizovány.

Ale i přes tyto zásahy byly zachovány některé původní výplně otvorů např. u č. 106 a dřevěná vrata u č. p. 107 a 113.

Velmi dobře udržovaný a zachovaný je obytný dům č. p. 102 s čelní fasádou v režném zdivu, se zachovanými původními výplněmi, sýpkovým polopatrem a dřevěnými vraty. Osada patřila do farnosti střílecké, později do roštínské.

Rozloha obce Lebedova – měří 112 ha, z toho 82 ha polí, 1 ha zahrad, 15 ha pastvin, 10 ha lesa, 4 ha zastavěné plochy.

Tratě: Zahumenice, Krátké, Rybníky, Kopanice, Přídanek

Počet obyvatel:

- 1771 - 59 obyvatel v 11 domech
- 1790 - 65 obyvatel ve 13 domech
- 1834 - 90 obyvatel ve 13 domech
- 1900 - 79 obyvatel ve 14 domech
- 1910 - 59 obyvatel
- 1921 - 65 obyvatel
- 1930 - 75 obyvatel

Dříve byla čísla popisná od 1, později, když byl Lebedov přičleněn do obce Těšánky, začínala čísla popisná od 101.

Dům č. p. 1 obývala kolem roku 1900 rodina Neničkova. Pan Nenička byl stolař. Jeho děti odešly do světa a i on odešel kolem roku 1910. Pak tam na výměně bývali Hasalovi. V roce 1918 dům koupil František Vrbecký a celý ho přestavěl.

Dům č. p. 2 obývala začátkem století rodina Pištěcká a to Vendelin a Florentina. Měli 5 dětí. Jan se oženil do Zdislavic, František do Těšánek, Bohuslav si vzal manželku ze Salaše, zemřel v době první světové války. Manželka se znovu vdala za Františka Křížana z Divok. Měli 10 dětí.

Dům č. p. 3

Kolem roku 1906 bydlela v domě rodina Vojdova. Měli 2 děti. Jedna dcera byla hluchoněmá a druhá se provdala za Alfonze Kozu z Divok, který byl dlouhou dobu starostou

Divok. Asi v roce 1907 se dcera oběsila a oni dům prodali p. Hlavičkovi. Pole rozprodali na menší parcely. Pan Hlavička brzy prodal dům Bohumilu Pištěckému, který padl v první světové válce. Manželka se znovu provdala, ale nový majitel pan Křížan prodal dům rodině Klenovské.

Dům č. p. 4

V tomto domě bydlela kolem roku 1900 rodina Pečmanova. Měli 2 dcery. Jindřiška se provdala za Procházku ze Zdislavic a Františka za Františka Olšinu. Když se děvčata provdala, byl dům v nájmu. Bydlela tam rodina Jarošova. František Olšina se oženil s Františkou Pečkovou na domě č. p. 3 u zvonice. Poté, co se nájemníci Jarošovi odstěhovali, koupil dům František Olšina a začal na něm hospodařit.

Dům č. p. 5

Bydlela tam rodina Obrmanova. Josef měl manželku Kocovou z Divok. Rozvedli se a Obrman si vzal za manželku Františku Řihákovou. Spolu měli jednu dceru Aničku.

Dům č. p. 6

Kolem roku 1858 se zde narodil František Vrbecký, jeho otec brzy zemřel a jeho matka si vzala Josefa Křížana. Měli též syna Josefa. Po smrti rodičů se Josef odstěhoval a dům prodal rodině Ševčíkové. V roce 1924 ho koupili manželé Hrabálkovi.

Dům č. p. 7

V roce 1900 ho obývali manželé Vrbeckí a to František a Františka, rozená Kolomazníková. Měli 4 děti. Anežka se provdala za Jana Frkala ze Zdounek, Ladislav, říkali mu Slávek, si vzal Ludmilu Řihákovou a měli 4 děti. Jan se oženil do Jarohněvic, Vladimír si vzal Františku Klenovskou a měli 2 děti. Františka a Vladimíra.

Dům č. p. 8

Mlýn Koláček je zmiňován v roce 1668, ale jeho vznik je rozhodně staršího data. Velký ohyb potoka se pro stavbu mlýna přímo nabízel. Umístění kousek pod cestou na Roštín bylo velice výhodné z hlediska dovozu obilí. Jméno získal po dnes již neexistujícím rybníku Koláček, který ležel s největší pravděpodobností v těsné blízkosti mlýna.

Mlýn přestal mlet v roce 1914, protože při velké vodě bylo zničeno mlýnské kolo a od té doby již nemlel. Mlýn **KOLÁČEK** vlastnila rodina Haaková. (původně se dokonce psala Haagová). Pocházela ze Svatobořic. Otec posledního majitele se jmenoval František a měl děti Antonína a Marii. Marie odešla do světa a není o ní nic známo. Antonín podědil mlýn a oženil se s Anežkou Zlámalovou z Lebedova. Neměli děti. Na Koláčku s nimi žila Anežčina sestra Františka, která měla za svobodna děvče Filipínu. Otcem dítěte byl správce na Dvorku. Anton Haak měl s Františkou dceru Maryšku, která byla na půl těla ochrnutá a brzy zemřela. V roce 1922 Antonín Haak daroval mlýn nezletilému Štěpánovi, synovi manželů Ferdinanda a Filipíny Šebestíkových. Jeho babičkou byla Františka Zlámalová, sestra Anežky, manželky Antonína Haaka. Štěpán jako adoptovaný syn Antonína Haaka přijal jméno Haak. Na mlýně žili Šebestíkovi až do svatby Štěpána. V manželství Štěpána a Albíny se narodili r. 1947 Jiří, r. 1950 Marta a Antonín a r. 1952 Marie. Kolem roku 1970 se na Koláček přistěhoval Rosta Slováček, který pracoval s panem Hákem na Státním statku Buchlov a zůstal u Háků až do prodeje objektu

Mlýn prodali v roce 2012 firmě GRUNT GALATÍK s. r. o. (později BIOGRUNT s. r. o), zastoupené ing Petrem Galatíkem.

Dům č. p. 9

O Prachaři jako mlýnu se mluví až v roce 1750. Povíдалo se, že budova měla sloužit k výrobě střelného prachu. Dvanáct vojáků s jedním velitelem pomocí vodního kola prý drtili síru a věci k jeho výrobě pokud stačila voda. Když se plnil náhon vodou, míchali podle návodu věci na střelný prach tak, jak jej vynalezli Čiňané. Mlýn Prachař zanikl v roce 1960. V období 19. století bývala na **mlýně PRACHAŘ** rodina Sajbrtova.

Koncem 19. století přišel na mlýn František Čáp se 4 dětmi. Manželku mu zabil blesk na bývalém působišti v Zástřizlech. Musel přijít jako nájemce, protože mlýn patřil manželce Vincencii rozené Bazalkové z Honětic.

V té době sloužila u Obrmanů v Lebedově. Asi okolo roku 1905 si ji namluvil vdovec František Čáp a provdání za něho jí umožnilo koupi celého mlýna. Narodili se jim 2 děti Anežka a Vladimír.

Dům č. p. 10 /DVOREK/

Patřil k panství zdislavskému v držení hrabat Dubských.

Je známo, že jako deputátníci tam bydlela rodina Klenovská. Karel s Žofií měli 5 dětí. Dcera Františka si později vzala Vladimíra Vrbeckého a hospodařili na domku č. p. 7.

V roce 1926 byl Dvorek prodán panu Františku Kochaničkoví a Zdeně Kochaničkové, rozené Geprdové z Chvalnova. Ze začátku měli hodně starostí, neboť část statku koupili na dluh. Rodina Kochaničková na něm hospodařila až do roku 1948.

Dům č. p. 11.

Na počátku 20. století žila v tomto domě rodina Zlámalova, Jan a manželka Marie, rozená Dundálková. Měli 2 děti - Josefa a Anežku. Připomeneme, že Jan měl tři sestry Alžbětu, Františku a Marii. Zde je vidět spojitost s rodinou Haakovou. Syn Jana Zlámala Josef, vedl špatný život a nakonec se oběsil. Anežka sloužila na Salaši a tam si namluvila Vojtěcha Jurčíka. Když se vzali, bydleli v domě č. p. 11. Měli 5 dětí – Františka, Adélu, Marii, Vojtěcha a Ladislava.

Dům č. p. 12

V tomto domě žil starousedlík Martin Pištěcký. Jeho otec byl bratr Vendelína Pištěckého z č. p. 2. Byl dvakrát ženatý. Z prvního manželství měl 3 syny, kteří se rozutekli do světa, údajně se

dobře učili. Podruhé se oženil s Annou Šubčíkovou z Divok a měl tři dcery - Františku, Marii a Ludmilu.

Dům č. p. 13.

Dům nejprve obývala rodina Pečmanova. Františka Kozová se provdala za Františka Olšinu z Těšánek, který se do tohoto domu přistěhoval. Brzy koupil dům č. p. 4 a tam do roku 1938 hospodařil. Od Olšinů koupili dům Klenovští, kteří bydleli na Dvorku. Ti ho prodali rodině Šohajkové. Inocenc a Marie, rozená Kozárková. Měli 5 děvčat Zdenku, Jiřinu, Annu, Marii a Ludmilu.

Dům č. p. 14

Kolem roku 1900 tam bydlela rodina Zlámalova. Sestra Jana Zlámala z č. p. 11. Po její smrti zůstal dům neobydlen. V roce 1914 rukovali i muži z Lebedova do rakouské armády. Občané pracovali na panství zdslavském. Do roku 1918 byl Lebedov samostatná obec. Starostou obce byli František Vrbecký, František Olšina, Augustin Řihák. Později byl vyslán jeden zastupitel do zdslavského obecního zastupitelstva. V té době se Lebedov omladil. Každá rodina měla 4 i více dětí. Kolem roku 1930 bylo v Lebedově kolem 40 dětí.

Do školy chodily do Roštína, později do Zdounek. Farností též patřili do Roštína a pak do Zdounek. Po zavedení železniční dráhy, zřízení hospodářského družstva a mlékárny ve Zdoukách se život směřoval do Zdounek. Vozila se sem řepa, obilí a mléko. Lebedovský katastr zůstal ve stejném rozsahu, i když lebedovští občané obdělávali pole v katastru roštínském, těšánském a zdslavském.

Asi kolem roku 1928 byla v Lebedově provedena oprava hlavní cesty. Byla použita kostka. O něco později se provedla regulace se zabudováním betonových rour přes celou osadu do svedené kanalizace. V Debři byla vykopána obecní studna, která pomáhala při nedostatku vody v osadě.

V roce 1929 vyhořela stodola Vlad. Vrbeckého. Bylo to po žních, stodola byla plná slámy a obilí. Při požáru nejvíce pomohli těšánští hasiči. Na znovu postavení stodoly vypomohl hrabě Hugo Strachwitz ze Zdounek, který dal zadarmo všechno dřevo.

Eletrifikace Lebedova proběhla v roce 1940. Na mlácení byly zakoupeny na tu dobu velmi moderní mlátičky. Na Koláčku měli stále starou mlátičku – zubovku, bez fukarů.

V letech 1938 – 42 měli tito občané po jednom páru koní na obdělávání polností – L. Vrbecký, J. Olšina, Vlad. Vrbecký, Vojtěch Jurčik, Štěpán Haak, A. Řihák a František Kochaníček, ten měl tři páry koní. Též hovězího dobytka bylo dosti. Lebedovští hospodáři byli v kraji vyhlášeni velmi dobrými chovateli.

J. Olšina, A. Opravil

J. Opravil, Fr. Loucký a A. Opravil

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA

Za druhé světové války byli na práci v Německu odvedeni František Jurčik a Jaroslav Hrabálek, ke konci války Jaroslav Klenovský a Vojtěch Vrbecký.

V r. 1940-1945 zde žilo 67 lidí:

č. p. 1 - Vrbecký Ladislav a Ludmila, děti – Vojtěch, Antonín, Oldřich a Ladislav

č. p. 2 - Žofie a Josef Olšinovi a děti Alois, František, Josef a Božena

č. p. 3 - Žofie a Karel Klenovští,
děti Jaroslav a Amálie

č. p. 4 - Růžena a Martin Valníč-
kovi, dcery Ludmila a Růžena

č. p. 5 - Františka a Tomáš Rosičtí,
děti Anna a Stanislav

č. p. 6 - Anežka a Josef Hrabálkovi,
děti Jaroslav, Josef a Ludmila

č. p. 7 - Františka a Vladimír
Vrbečtí, děti František a Vladimír

č. p. 8 - Haak Štěpán, Albína
Gálová

č. p. 9 - Čáповá Vincencie, Čáp
Vladimír

Anežka a Augustin Řihákovi

č. p. 10 - Zdenka a František
Kochaníčkovi, synové František a
Jaroslav

č. p. 11 - Jurčík Vojtěch

č. p. 12 - Alžběta a Antonín
Tesáčkovi, děti - Antonie, Marie,
Vlasta, Jan, Anna, Vojtěch
Ludmila a Jan Novotní - Jan

v č. p. 13. - Marie a Inocenc
Šohajek, děti - Zdenka, Jiřina,
Anna, Marie, Ludmila

Od roku 1943 patřil Lebedov
k Těšánkám. Starostou byl Alois
Fochr.

Za jeho starostování občané
neutrpkeli v žádném směru žádnou
újmu hlavně při podpoře
partyzánů. Prvně se partyzáni
objevili v únoru na Dvorku, pak na
další samotě Prachař a 9. března
byli v Lebedově.

V dvojím ohni - úryvek

„Hned na kraji v první usedlosti
rolníka V. Vrbeckého bylo
umístěno 5 členů úderky. Naproti u
L. Vrbeckého se usadil štáb oddílu
s Pepkem a Olgou. Jiná skupina se
ubytovala v domě J. Olšiny a u I.
Šohájka byli partyzáni Skopoun,
Endlicher a Vojta, kdežto ostatní se
usídlili v usedlosti dosud
svobodného rolníka V. Jurčíka. U
Šohájků měli dvě dospělé dcery,
Jiřinu a Aničku, které byly
zaměstnány ve Zdoukách. Když je
ráno přišla volat do práce jejich
kamarádka Růžena Valníčková,
partyzáni ji zadrželi a nedovolili
žádné z dívek opustit dům.

p. Jurčík

*Děvčata se nezlobila, že nemohla do
práce, a nabídla se, že partyzánům
vyperou a vyžehlí prádlo. Ve 3 hodiny
v noci přišla Olga Františáková a až
tehdy dovolila Růženě jít domů. S ní
odešlo 7 členů oddílu, kteří se
ubytovali u jejích rodičů. Bylo tím
ulehčeno jiným rodinám, kde měli
málo místa. Ani partyzáni nezaháleli.
Spravovali si šaty, boty a někteří,
hlavně nováčci z Milovic, našivali
výložky a nárameníky na košile.*

sestry Šohajkovy

A znovu a znovu se cvičili
v rozdělávání i skládání samopalů
a jeho součástí. Hodně práce měli
partyzáni v čele s Matouškem u
rolníka Jurčíka. Vojtěch Jurčík dal
k dispozici jedno prase, které se
zabíjelo u Valníčků.

V poledne již bylo cítit vůni ovaru,
pečinky a vepřových řízků. Velitel
Peppek vystavil potvrzení na
odebrané prase a slíbil, že mu po
válce partyzáni všechno
vynahradí. Loučení s Lebedovem
bylo srdečné a partyzáni si
s místními slíbili, že se po válce
zcela určitě znovu sejdou.“

Při vyšetřování Němci z Roštína se
obyvatelé chovali statečně a
vlastenecky a nikdo nic
neprozradil. Ke konci války všichni
s úzkostí počítali dny, kdy ještě
německá komanda pročesávala
naše hory a lesy, aby našla
zajatého německého generála von
Müllera, zajatého partyzánskou
skupinou Olga v Hošticích.

Osvobození se Lebedov dočkal
1. května asi kolem 13. hod. Byl
osvobozen rumunskými vojáky.
Odpor Němců už byl poměrně
slabý. Rumuni sebrali Vladimíru
Vrbeckému koně a odvedli je do
Troubek. Z první vlny radosti brzy
vystřízlivěli a hned několik
lebedovských občanů je šlo hledat.
Nakonec přivedli zpět jen jednoho
koně. Druhá příhoda se stala
Vrbeckému Ladislavovi. Jak se
dívali na pochodující vojáky na
silnici, tak zpozorovali, že po silnici
jde cizí chlap, převlečený do
civilních šatů Jindřicha Fochra. Tak
Láďa Vrbecký dostal příkaz, aby
zašel do Těšánek a vyzvedl u
Fochrů kapesní hodinky.

To se tedy stalo a jmenovaný přišel
s hodinkami až domů. Jelikož
všichni lebedovští občané byli
pryč, jeho maminka hodinky vzala
a uschovala ke svým cennostem.
Co se ale nestalo! Na večer přijeli
Rumuni, dělostřelci a usadili se
v Lebedově. V č. p. 1 u Lad.
Vrbeckého, prohledali kuchyň a
našli cennosti i s hodinkami.

Po odchodu Rumunů bylo všechno pryč. Odjeli 3. května.

Do konce války zbývalo jen několik dní. 8. května Německo kapitulovalo a byl v rozhlase vyhlášen konec války. Asi za týden přijeli na dvou vozech Rusové. Byli to likvidátoři škod, které byly napáchány v období procházející fronty. Bylo sice po válce, ale všichni měli dále velké starosti. Začátek roku, hlavně duben a květen, byl velmi deštivý. Lidé neměli skoro žádné zásoby jídla a krmiva pro dobytek bylo také málo. Asi 15. května se v Lebedově objevili opět Rumuni se žebříňákem a chtěli seno.

U Ladislava Vrbeckého bylo již sena málo, tak uznali, že nemůže moc dát. Ale když pak našli v otýpce sena kamení, chtěli zastřelit toho, kdo ho tam dal. Viník nebyl nalezen. Prý to byl stařeček Klenovský.

Události po válce byly tak rychlé, že pracovní vytížení lebedovským občanů nedalo, aby se zajímali o politiku v republice. **V roce 1946 byly celonárodní volby. V Těšánkách vyhráli lidovci a ti prý Lebedovu a jejím občanům nepřáli, proto Lebedov přešel opět pod správu zdislavskou.**

bratři Olšínovi a J. Klenovský

B. Olšínová

M. Opravilova-Olšínová

M. Vašková-Šlachtová

V té době se semkla lebedovská mládež, veřejně vystupovala i výlety pořádala. Když byla ve farním kostele sloužena mše za mládence a děvčata, chodívala v kostele na ofěru lebedovská mládež spolu s těšánskou, ale v roce 1947 šla sama a z Lebedova bylo víc mladých lidí, než z Těšánek.

Na pozemku Vlad. Vrbeckého byla postavena družstevní prádelna a stojí tam dodnes.

LEBEDOV PO ROCE 1948

V roce 1948 vyhráli volby komunisté a od té doby patří Lebedov k Těšánkám.

V roce 1968 se odehrály v naší zemi velké změny, které by byly ku prospěchu všech lidí. Nový politik Alexandr Dubček chtěl nastolit socialismus s lidskou tváří. Ale příchod spojeneckých armád v srpnu 1968 mu v tom zabránil. Život se vrátil do starých kolejí.

Sověti zanechali na našem území své vojáky podle sepsané smlouvy. Obyvatele Lebedova tyto události nijak nezasáhly. Tenkrátbu zde žilo 34 obyvatel. Byl zde jediný soukromý zemědělec Antonín Tesáček, který kolem roku 1961 koupil dům 104 i s polnostmi. „Tatínek jde proti větru,“ říkaly jeho děti. Ale jemu ta dřina stála zato. Děti dorostly a v Lebedově nezůstal žádný.

V roce 1969 emigroval jeho syn do Kanady.

V roce 1968 bydlely v Lebedově tyto rodiny:

- č. p. 101 - Ladislav a Anna Vrbečtí
 - č. p. 102 - Marie a Josef Olšínovi, děti Anna a Marie
 - č. p. 103 - František Pištěcký
 - č. p. 104 - prázdný
 - č. p. 105 - Alžběta a Juraj Chovancovi, dcera Marta
 - č. p. 106 - Anežka a Josef Hrabáčkovi
 - č. p. 107 - Františka a Vladimír Vrbečtí
 - č. p. 108 - Albína a Štěpán Hákoví, stařenka Gálová – děti Jiří, Marta, Antonín a Marie
 - č. p. 110 - Dvorek, rodina Pleslova, 2 dcery
 - č. p. 111 - Alžběta a Antonín Tesáčkovi, děti: ženatý Antonín, Marie, Vlasta, Jan, Ludmila, Anna a Vojtěch
 - č. p. 112 - Tesáčkovi
 - č. p. 113 - Šohajková Marie
- 34 lidí, z toho mladých do 20 let bylo 13.** Během 10 let se mládež rozprchla, odešla z Lebedova. Nejvíce práce se udělalo za předsedy MNV Těšánky-Divoky Štěpána Háka. Byla opravena cesta, nové mosty, terén u kříže, budování čekárny ČSAD. Z Lebedova byl též několik let předsedou MNV Těšánky Josef Hrabálek, jedno období byl předsedou Ladislav Vrbecký.

POVÍDÁNÍ DEVADESÁTILETÉ MARIE OLŠINOVÉ

„Můj život je naplněn prací a vírou v Boha. A taky je v Lebedově zdravý vzduch. Právě proto se všichni, co tu bydlíme, dožíváme vysokého stáří přes 80 let. Já když jsem se vdala do Lebedova, tak se hospodařilo. Měli jsme pole, koně, hovězí dobytek, prasata a dařilo se nám dobře. Nikdy se nepracovalo v neděli. Po kostele se navštěvovaly rodiny, povídalo se, chlapi kouřili viržinky. Byly napečené koláče a pila se cigorka. Bylo to pěkné období, i když se muselo hodně pracovat. Když začalo družstvo, tak jsme vstoupili do JZD i s celým hospodářstvím.

Pracovala jsem v živočišné výrobě jako dojička krav. Do těšáneckého kravína jsem jezdila 3 x denně na kole, ať přšelo nebo bylo hezky. Nejhorší to bylo v zimě. Z Lebedova jsem jezdila sama, a protože to bylo i za tmy, tak jsem se i bála. Ráno začínala směna ve 3 hodiny a krávy se dojily ručně. Byli jsme placeni od počtu nadojených litrů, tak jsme se snažili si vydělat. Až později se zavedlo elektrické dojení. Pracovala jsem takto až do důchodu.“

V Lebedově stojí zvonička, na které se zvonilo každý den.

Včasně zvonění měla na starosti panimáma Hrabálková. Po její smrti se už nezvonilo. Paní Olšinová ke svým devadesátinám věnovala zvoničku elektrické zvonění.

POVĚSTI

Při večerních besedách si chudobný lid oslazoval svůj bídný život různými příhodami, zkazkami, pověstmi. Ten řekl to, ten zase ono a třetí k tomu něco přidal a obrazotvornost rozpínala své mohutné perutě a bájná pověst byla hotova. Tak za mihotavého světélka louče a později petrolejových lampiček se stal Lebedov bájným městem. Před mnoha a mnoha lety zde nestálo jen několik domků, ale nacházelo se zde prý veliké město, zvané LEBEDAU. Mělo vydlážděné ulice, velké náměstí s kašnou, patrové zděné domy. Na svou dobu bylo neobvykle bohaté a krásné.

Nacházelo se v místech obcí Lebedova, Troubek, Zdislavic, Roštína, zaniklých obcí Svárova, Jablonné a dvora, jemuž se říkalo Dvorek. Toto obrovské město leželo na křižovatce významných cest, především solné stezky z Polska do Vídně.

Náhle přišlo velké zemětřesení a metropole zmizela v podzemí. Zbyla po ní jen malá víska. Dlouho

naříkavé znění kostelních zvonů a lkavé akordy varhan. Staré báje mají dlouhý život, a tak tato pověst sehrála svou roli ještě několikrát.

V posledních dnech války zastavil ve Střílkách německý vůz s prchajícími Němci a jejich šofér se ptal hloučku chlapů stojících na náměstí na benzín. Chlapi se nejdříve pořádně lekli a pak lámanou němčinou vysvětlovali, že ve Střílkách již žádný benzín není. Němec se ptal na nejbližší město. Někdo chtěl říct Kroměříž, ale pan Láďa Dvořák vyhrkl: „Lebedov!“ „A je to daleko?“ ptal se Němec? A tak mu vysvětlili cestu. „Opravdu tam bude benzín?“

Nedůvěřivě se ptal Němec. „Jistě“, odpověděl Dvořák. Němec poděkoval a auto se řítilo směrem na Roštín a přijeli do Lebedova. Šokovaní nechápali, kde jsou. Místo bylo tiché a téměř vydlážděné. Nenašli žádné město, náměstí, ba ani žádnou pumpu. Uviděli jen starou babičku a ptali se jí, kde je Lebedov.

„No, tady přece, pravila.“ A začala vyprávět. Ale prchající Němci neměli pochopení pro žádnou báji. Pochopili, že vlastně byli ve Střílkách pořádně napálení.

Marie a Josef Olšinovi s vnučkou Miroslavou

Ale již se nevrátili, ani stařence neublížili. Měli velmi naspěch.

Na toto „město“ mělo německé vojsko tradičně smůlu.

Hledali ho již v roce 1866 Prajzi a se stejným pořízením.

Stalo se to v roce 1866, kdy i náš kraj poctili svou návštěvou Prušáci, tak se velmi vyptávali na město Lebedau. Prý měli ve starých mapách zakresleno toto město a hledali továrnu na výrobu střelného prachu. Honětický pudmistr musel Prušáky zavést do tohoto bájného města. Když je dovedl na místo, málem ho zastřelili.

Honětičtí radní dostali po zásluze zapláceno. Radní po pětadvaceti a pudmistr padesát.

Nakolik se fantazie liší od skutečnosti, to ať raději posoudí každý sám.

JAK SE KRADLI KONĚ

Jednou jeden mládenec z osady Lebedov chodil do Roštína za děvčetem. Aby si zkrátil cestu, chodíval od roštínského dolního mlýna po cestě ke Dvorku, pak kousek okolo vinohradů a před Prachařem vzhůru přes kaštanovou alej domů.

Když se zase jednou po žních vracel domů a docházel na kopci k aleji, uviděl stát pod jedním velkým kaštanem na cestě lehký vozík se dvěma koňmi.

Vladimír Vrbecký

Okolo vozu přecházel pomalu nějaký muž. Náš hrdina chvilku poslouchal a obhlížel záhadné spřežení. Obloukem se mu vyhnul a utíkal do Lebedova a vzbudil celou osadu.

Pod vedením vysloužilého vojáka Turze, ozbrojeni sekerami a vidlemi, se vydali přezkoumat záhadný povoz. Vždyť, kdo z řádných lidí má po půlnoci co pohledávat daleko v polích?

Když docházeli k záhadnému spřežení, viděli zdola dva chlapy, kteří vedli dva koně. Teď už věděli, že jde o zloděje koní. S křikem, vidle držíce vzhůru, utíkali k aleji.

Cizí chlapi ale skočili na vůz a snažili se s sebou odvézt i ukradené koně. Ale koně nechtěli za vozem utíkat a jednoho chlapa stáhl kůň dokonce z vozu.

V tom Turza namířil – hrozná rána jak z moždíře se nesla a ozývala do ticha nocí. Druhý chlap pustil i druhého koně, svalil se do vozu a řval:

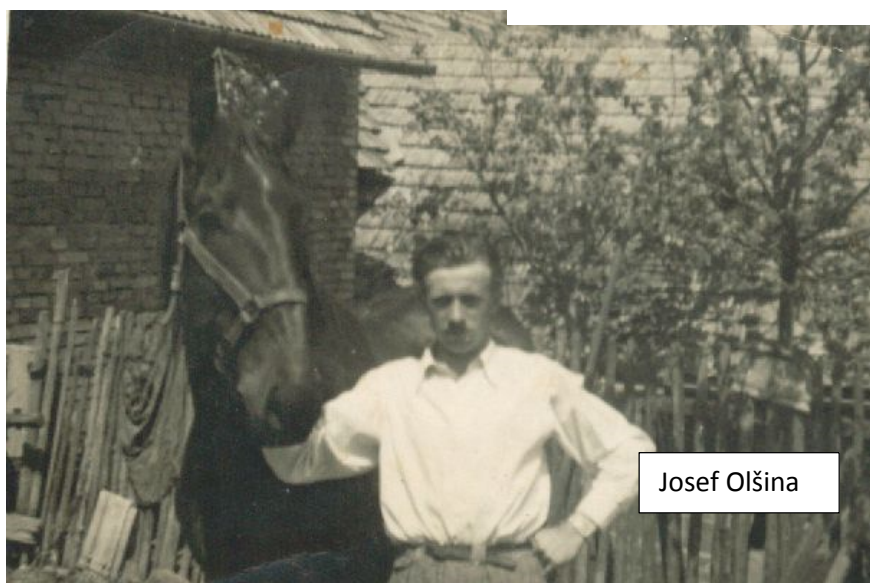
„Sakra, jed, řež do toho, nebo nás ty hovada všechny postřílí!“

Ale než Turza podruhé nabil svoji převodovku, kterou si kdysi v noci odněkud přinesl a rád si s ní zapytlačil, byli zloději koní už dávno pryč prchajíc směrem k Chlumu.

Lebedovští chytili zmatené koně koně, dovezli je domů a na druhý den rozhlašovali po okolí, že se našli koně. Komu byli ukradeni? Kdo koně postrádá? Za týden přišel dostrašený, ale celý šťastný občan Plachý z nedaleké obce Divok.

Byla u nich taneční zábava, v domě nikoho nebylo, tak se zlodějům lehce kradlo.

V aleji našli občané Lebedova na druhý den dost velké stopy krve, nikdo se ale nedozvěděl, kdo byli ti zloději a koho vlastně Turza zasáhl.

Josef Olšina

Od Těšánek při silnici po pravé straně k Roštínu, při chodníku do Koláčka, stál obrázek Panny Marie Bolestné. Asi v roce 1970 tam dali Hákoví dřevěný sloup, nahoře byla vydlabaná jeskyňka a v ní soška Paní Marie .

Polní cestou do Lebedova na odbočce cesty, která vede rovně do Debře, stál také obrázek Panny Marie.

V uvedené Debři na mohutné smuteční vrbě nad studánkou s výbornou vodou visel také obrázek P. Marie s Ježíškem. Obrázek tam daly ženy pracující na polích při Dvorku. Obrázek byl v zasklené kapličce. Slovo Debřa je z hebrejského slova džeber, což znamená zelené údolí.

Pod vesničkou Lebedovem stojí pěkný kamenný kříž, na němž je vpředu církevní verš a vzadu je vysekáno „Věnováno ke cti a chvále Boží od obce Lebedova 1913.“

*Sádrový trpaslík lucernu má,
někam si vyrazil, snad cestu zná.*

*Cestou a necestou šlapat se dá,
s toulavou náturou moc
nenadělá.*

*Vidět a poznat svět,
to by chtěl každý a nejlépe hned.*

*Tak to se asi zachtělo
lebedovskému trpaslíku,
co seděl u cesty na pařízku.*

*Vítal nás a smál se na všechny
kolem,
proč ale zmizel a neřekl sbohem.*

*Tam, kde je dobře, odtud se
neutíká,
tak proč někdo přinutil trpaslíka
opustit přátele
a odnést ho někde do pr....*

*Jó lidi, jste zlí,
máte pušky a dýky
tak nechejte napokoji alespoň
trpaslíky!*

R. Drkula

To se může v dnešní době stát
i v Lebedově

V Lebedově v současnosti žije 15 občanů a 9 chalupářů poklidným životem, tak jako za starých časů. Mezi usedlíky a chalupáři jsou velmi dobré vztahy. Ve třech chalupách se usedlíci zabývají chovem hospodářských zvířat.

Obdělaná pole a zahrádky svědčí o pracovitosti a pílí občanů.

Nedávno všichni společně sedávali v dolní části Lebedova pod lipkami, ale nyní našli příjemné posezení u pana Pištěckého na zahradě pod ořechem, kde se griluje, popíjí a probírá všechno, co patří k životu.

Současní obyvatelé Lebedova:

- č. p. 101
**Jiřina Bednaříková,
E. Nedomová, M. Bednaříková**
- č. p. 102
**Marie Olšinová,
Anna Čevelová**
- č. p. 103
Miroslav Pištěcký a Jarmila Pištěcká /Vsetín/
- č. p. 104
Tatána Brablíková
- č. p. 105
**Miroslava Kovářová,
synové Otto a Michael**
- č. p. 106
**Ludmila Skácelíková,
dcera Alena Krejčířová**
- č. p. 107
Petr Valach,
Vladimíra Valachová,
2 děti /Kroměříž/
- č. p. 108
**Petr Galatík
manželka Jana a děti**
- č. p. 109
zaniklý mlýn PRACHAŘ
- č. p. 110
zaniklý statek DVOREK
- č. p. 111
– č. p. 112
MVDr Lucie Kalová /Napajedla/
- č. p. 113
Miroslav Perníček
Alena Perníčková /Zborovice/

OD MINULOSTI PO SOUČASNOST

V průběhu let staří usedlíci umírali, mladí se odstěhovali a domy se vyprazdňovaly. **V roce 1968 zde žilo 34 občanů**, 13 do 20 ti let. V roce 1992 občanů 11, koncem roku **1994 zůstalo v Lebedově jen 8 lidí, z toho 7 v důchodovém věku.**

Po celý pracovní týden bývá v Lebedově téměř naprostý klid, jako by osada vymřela. Jen o víkendu ožívá, když přijedou příbuzní ke svým rodinám a chalupáři na své chalupy.

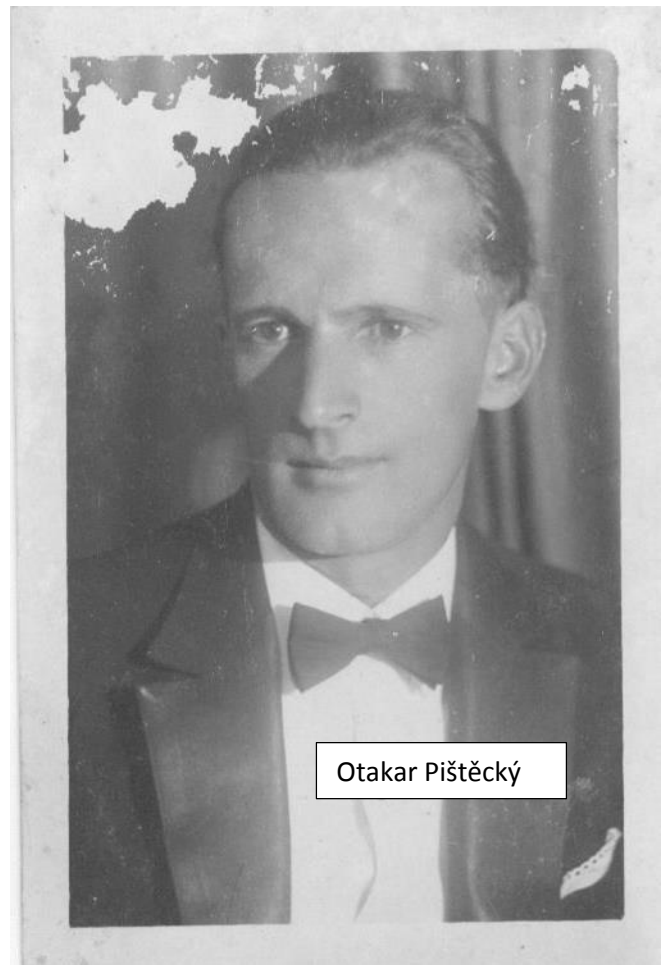

pí Zdenka Kochaníčková

pí Anežka Hrabálková

Otakar Pištěcký

Marie Šohajková s rodinou

sestry Olšinovy s kůzlátky

Sestavila Ludmila Paličková. Čerpáno z vyprávění a ze zápisků občanů z Lebedova. Zdounky 2015